

DOĞRU ORANTI

Tablo: Peynir Satış Fiyatı

Miktar (kg)	1	2	3	4	5	...
Ücret (TL)		60	90			...

Tabloda bir peynirin satış fiyatı verilmiştir. Verilmeyen 1, 4 ve 5kg peynirin fiyatlarını bulalım.

Ö: Bir araç sabit hızla 3 saatte 240km yol almaktadır. Buna göre bu araç 5 saatte kaç km yol alır?

Not: iki çoklukta biri artarken diğeri de aynı oranda artıyorsa veya biri azalırken diğeri de aynı oranda azalıyorsa bu çokluklara doğru orantılıdır denir. Doğru orantı D.O şeklinde gösterilir.

Ö: 6 kg sütten 2 kg yoğurt elde edilmektedir. Buna göre 14 kg yoğurt elde etmek için kaç kg süt gerekir?

Ö: $x+1$ ile $y-2$ doğru orantılıdır. $x=10$ iken $y=8$ oluyor.

Buna göre $x=21$ iken y kaç olur?

Doğru Orantıda Orantı Sabiti

Ö: Bir işçi sabit bir hızla çalışarak 1 saatte $5m^2$ duvar boyamaktadır. Tablo yapıp inceleyelim.

Süre (saat)	1	2	3	4	...
İş (m^2)	5	10	15	20	...

Her sütun için $\frac{\text{Süre}}{\text{Yapılan iş}}$ oranlarını bulalım.

1.Sütun için $\rightarrow$

2.Sütun için $\rightarrow$

3.Sütun için $\rightarrow$

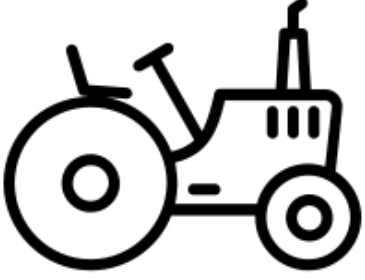
Doğru orantılı çoklukların bölümü sabir bir sayıdır. Bu sayıya orantı sabiti denir. a ve b doğru orantılı ve $\frac{a}{b} = k$ 'dır. (k:orantı sabiti)

$$\ddot{\text{O}}: \frac{a}{3} = \frac{b}{5} = \frac{c}{4}$$

$$2a + 3b - c = 34 \quad \text{ise;} \quad a + b + c = ?$$

$\ddot{\text{O}}$: Ali Dede 5, 8 ve 10 yaşlarındaki üç torununa 460 tane cevizi yaşları ile doğru orantılı paylaşmak istiyor. Her bir torununa kaç tane ceviz düşer?

TERS ORANTI

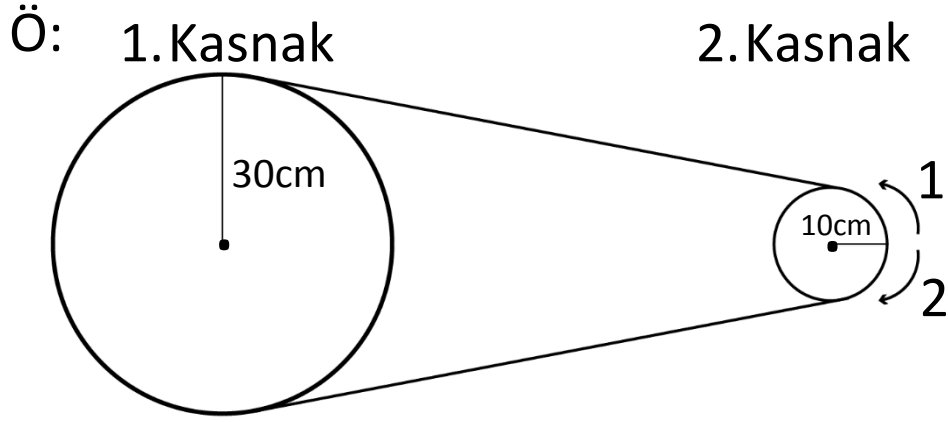
Bir tarlayı özdeş 3 tane traktör birlikte 20 saatte sürebilmektedir. Buna göre bu tarlayı 10 tane traktör kaç saatte sürer?

Ö: Tablo: İşçi sayısı – İş bitirme süresi

İşçi Sayısı	1	2	3	4	12	24	48
Süre	48	24					

Tablodaki işçi sayısına göre işin yapılma süreleri verilmiştir. Buna göre boşlukları dolduralım.

Not: Birbirlerine bağlı iki çokluktan biri artarken diğeri aynı oranda azalıyorsa yada biri azalıyorken diğeri aynı oranda artıyorsa burada ters orantı vardır. Ters orantı T.O. ile gösterilir.

Birbirine bağlı kasnaklardan 1. Kasnağın yarıçapı 30cm, 2. Kasnağın yarıçapı 10cm'dir. 1. Kasnak ok yönünde 60 tur dönerse 2. Kasnak hangi yönde kaç tur döner.

Ö: $(x + 2)$ ile $(y - 2)$ sayıları ters orantılıdır. $x=8$ iken $y=17$ 'dir. Buna göre $x=23$ iken y kaç olur?

Not: Ters orantılı çoklukların çarpımları sabittir. Bu sabit sayıya orantı sabiti denir.

a ile b ters orantılı ise; $a.b=k$ 'dır.

k 'ya orantı sabiti denir.

Ö: 280 tane bilye 5, 6 ve 10 yaşındaki üç kardeşe yaşları ile ters orantılı olarak dağıtılacaktır. Kişi başına kaç bilye düşer?

Ö: Bir barınakta 12 tane kedi ve bu kedilere 15 gün yetecek kadar yem vardır. 5. Günün sonunda 4 tane kedi barınaktan ayrılıyor. Buna göre kalan yem kalan kedilere kaç gün yeter?